

FOGLALAT: Magyarország (nyugalmazás; budapestinapló; budai hangverseny a vakok intézete javára, pesti tűz, magyar játékszini előadások 's változások; Csepetz Teréz végintézete; gyapjüket külföldön; kisdedovó intézetek ügyében; 's a' t.) Amerika (mexicoi belzavarok; elegy; 's a' t.) Spanyolország (a tanács föllirata a királynéhoz; az alkotmányosok esatát vesztenek; 's a' t.) Anglia (Durham újabb nyilatkozata; radical mozgalnak; angol vélemény san Juan de Ulloa bevételéről, Schults őrnagy halála; 's a' t.) Franciaország (követkamrai viták; a miniszterek háromszor győznek; a schweizi czikk vitatása megkezdve; Rochelleben a zavarok még sem szűntek meg; 's a' t.) Svéd- és Oroszország Dunavízjárás.

Magyarország.

Ő es. 's ap. kir. fősége Mártonfy Mózes barcsi sómázsamestert nyugalmazni méltóztatott. — Hudich Antal pécsi sópajtaőr m. e. dec. 15kén meghalálozott. Kam. tud.

Budapesti napló. Jan. 21kén a' budai német színházban hangverseny adatván a' fővárosi vakok intézete javára, a' költségek lerovása után 652 fr. 8 kr. váltóval gyarapult az intézeti pénztár. Nőtzl színház-bérlő köszönetet érdemel a' színház ingyen átengedéseért. 23ikán Terézia külvárosban esti hat óra tájban tűz támadott, melly azonban, hála városi éber hatóságunk munkás törekvésének! tetemesb kár nélkül oltaték el. E' gyakoribb gyuladások következtében minden házban tűzoltó eszközök készen tartását parancsolá a' kapitányi hivatal. — Nemzeti színpadunkon, f. hó 10kén „Gyászvitézék” Szilgigetűl jövének színpadra, 20ikán „Tékozló”; 21kén másodsor bérshünettel „Eskü” dalmű adaték számos de mégis kevesb néző előtt mint először; 22kén „Hét leány közül a' legutabb” vigj; 23ikán „Burgundigróf” Kotzebuctól, 24kén először „Jurista és kis leány eredeti vigj. I felv. Beöthy Zsigmondtul, „Fiatall keresztyanya” és „Leégett ház.” az eredeti vigjáték szokottnál számosh nézőt vonzott ugyan színházunkba; de a' várakozás nem lón kielégítve, a' darab hatás nélküli 's Megyery sajátosságos játéka sem volt képes a' gyöngé találmányu 's még gyöngébb szerkezetű műnek életet adni. Ohajtható, hogy gyöngé v. semmi hatású darabok előadatásával ne idegeníttessék el színházunktól a' közönség, melly ugy is naponkint gyéribben látogatja azt, 's melly ma is megmutatá, hogy az „eredeti” cím csak ugyan hatalmas vonzó erővel bír, 's mégis mily ritkán használja intézetünk e' vonzó erőt! Elöttünk fekszik a' tavalyi játékszini zsebkönyv, mellyből kiviláglik, hogy egész év alatt csak hét új eredeti színmű 's két eredeti bohózat került színpadunkra, holott 38 tagja volt az intézetnek, kik bizonyosan többet tanulhattak volna egy hosszú év alatt. Az írók bizonyára nem okai e' csüggesztő és sajnos körülménynek, mert több új még elő nem adott színművel bírnak, melly közül alkalmasint válnék néhány jobb mint azon elkopott régi fordított művek, mellyek nagyobb része már majd minden műveltebb német színpadról száműzve van, 's nálunk hézag- 's ujságpótlékn 's nézők elidegenítése végett használtatik. Hugo Victor „Ruy Blas” című 5 f. drámáját Nagy Ign. fordítja színpadunk számára. E' napokban váratlan és súlyos csapás érte nemzeti színházunkat az Athenaeum szerint; Ráday Gedeon gr. ugyan is lemondott az igazgatásról, mit méltán sajnálhat mind az, ki a' színház ügyét szíven viseli. 16 hónap előtt nyiták meg a' pesti színházat 's most már negyedik igazgatója mond le. Ugyan mi okozhatá az érdemes gróf lemondását? Most Nyáry Pál ur viszi az igazgatóságot, még pedig hír szerint teljes hatalommal, 's így mintegy tőle függne ezental az intézet virágzása vagy megbukása, mert csak teljes hatalmu igazgató tehet elhatározó fordítást az egészben. A' derek Megyery hallomás szerint e' napokban elhagyandja színházunkat, Szerdahelyi pedig, Telepy, Eder Luiza, László és Szilágyi is elkészülnek. Ha ez valósulna, ugy orvosolhatlan csapás érné intézetünket, mert különösen Megyery és Szerdahelyi kipótolhatlanok, 's a' többi nevezett helyett is alkalmasint nehéz leend hazánkban tehetségeiknek megfelelő tagokat találni, de bezeg az elkészülők is nehezen találják föl egyebütt Pestet.

Magyar tudós társaság. — December 3kán Jerney János, történetírás-osztályi új tag egy, a' magyarhoni besenyőkről szóló tudományos előadással foglalta el rendestagi székét. Makáry György Heves- Szolnok megyei tájszavak gyűjteményét adá be, 's egy a' class. literatúrához tartozó munkának bírálók rendelkeztek. A' könyvtárba küldettek a) Ivanics Zsigm. könyvtáros által: Chronicon Budense. új kiadás, Buda, 1838. b) Bárány Agoston 1. tagtól: Közhasznú vállalatok a' vízépítésben. Irta Petrovics Pál. Bécs, 1835. c) Benczúr József eperjesi könyvtárostól: Pongrácz Lajos Szépirási példányai, 3 füz. Eperjes, 1835. Dec. 10., 17., és 24. a' társaság, gyűjteményei ügyével foglalkodott. Ezek mellett 1 olvasatott Császár Ferencz utazása a' quarneroi szigeteken, melly a' Tudománytárban fog megjelenni, hová Jerney János r. t. ajánlatára Sárospatak történeti Podhraczký József l. tagtól is felvételnek. 2. Egy természettudományi kéziratról kihallgatván a' bírálók véleményei, az igazításul a' szerzővel közöltetni határozatott. 3. A' m. mesteremberek műszavai gyűjteménye munkába vétetett. 4. A' könyvtár számára az amerikai philos. társaság küldé be emlékiratai legújabb füzetét (Transactions. VI. 1.) 's né-melly apróbb nyomtatványait; továbbá a' következő írók, saját munkáikat, t. i. a) Horváth Dániel: A' bölcseleg vizsgálatai Boethius után. Sz. Fejérv., 1838. b) Horváth Mihály: gr. Nádasdy Tamás élete. Buda, 1838) Jakab István l. t. Csel, ered. opera 2 felv. Pest, 1838. d) Kacsok Lajos: A' kisdedovó intézetek évkönyve 1838ra. Pest, 1838. e) Irányi: Ueber die Theorie d. Chemie im Allg. Berlin. 1838. f) Szemeré Bertalan: Terve egy építendő javító fogháznak. Kassa, 1838. g) Szöllösy Ferencz: Napkeleti képek. Kolosv. 1838. h) Kún Pál: Emlékeszed Márton István sarköve felállítás. Pápa, 1838. Továbbá ugyanez: Knud Leem, en lappesk Nomenclator, Tronheim, 1756. Sujánszky Antal, Liszt János munkájával: Magyar mars, Bécs, 1653. és Tahy Gáspár: „Az esch nadragban öltöztetett magyar szabados” című political iratnak, melly Würzburgban 1688. jelent meg, egy régi másolatával kedveskedtek. 5. A' kézirtattir Tahy Gáspár egy 1632ki eredeti magyar levéllel nevelte. — Emlékeszetbe hozatik, hogy a' VIII. nagy gyűlés által 1837ben kitézött ezen nyelvtudományi jutalom kérdésre: „Mellyek a' két hazában és hajdani magyar tartományokban részt

„fenlevő, részint régi emlékekben találtató, azon magyar hangzati „helyirási (topographiai) és család-nevek, mellyeknek eredeti jelentését bizonyossággal, vagy legalább hihetőséggel meghatározhatni? Jutalma 100 dar. „arany. A' philosophia ir: „Nyomoztassék ki a' pantheismus természete, „eredete, szülő okaival 's elágazásaival együtt; 's adassék elő, millyen befolyása „volt a' régi, közép, és újabb kori philosophiai rendszerekre! Jutalma 100 „darab arany. Valamint végre a' drama ir is, mellyért ez uttal csak szomorujátékok vihatnak; a' pályamunkák beküldésének határideje folyó évi martius 24dike, midőn azt írója nevé rejtő peesétes levélre hivatkozó jelígyével alulirt veszi által. A' beküldött másolat, melly ki nem adatás esetében is az academia levéltárában marad, a' nélkül, hogy a' szerző a' munka sajátági jogát elvesztené, idegen kézzel és tisztán írva, lapozva 's kötve küldessék. Ha a' jelígyes levél felbontása után kitétszenék, hogy a' munka saját keze írása a' szerzőnek, ez a' jutalomtól elesik. — Minden karbeli első rangu pályamű jutalma 100 ar., mellyen kívül másod sőt 3ad rendbelinek találandó is kiadhatatik, ivenként szabadon tiszteletdíj mellett. Pesten, jan. 20. 1839. D. Schedel Ferencz, titoknok. (Kigyó-uteza, 404. sz. l. emel.)

A' pesti m. k. tud. egyetemen tanuló ifjúság száma ez évben 1347, ebből a' hittudományi karé 73, a' törvénykaré 180; az orvoskaré 298; sebészete 208, gyógyszerészete 77, bábaságé 52, állatorvos 42; bölcsest. karé 322, a' mértanié 95.

A' kisdedovó-intézeteket Magyarországon terjesztő egyesület alapszabályainak 8ik pontja szerint jövő február hónap 12kén 's folytatva 17kén reggeli 10 órakor a' n. casino teremében közgyűlést tartand, mellyre minden rendű t. tagjainak szives megjeleneése kéreltik. Pest, jan. 21kén 1839. Kacsok Lajos s. k. egyes. titoknok.

Szolnok mváros előjáróságának közdicséretre méltó azon gondoskodása, mellynél fogva mihelyt értesítettek minapi lapunkban említett Kersmájer József 's Katona Rozália hitveseknek f. év és hó 1jén egyszerre született hármis férfi magzatjokról, másnap azonnal ezek 's edes anyjuk illő tápláltatásáról gondoskodni szives volt 's ezen segédmet folytatja is egész készséggel, mit köszönetül a' hálás szülék ezennel tanusítanak.

Oroszában (Békes megyében) Olsavszky György urolalmi inspector 's táblabíró ur indítványára aláírasi iv bocsattatván ki, a' pesti árviz által károsultak fölségelésére azonnal 127 v. ft. gyűlt egybe, az olv. társulat rendes tagjainak ajánlatából.

(Csepetz végintézete. Gyapjüket külföldön.) Csepetz Teréz kisasz. f. hó 3kán elhunyan Kőszegen, végintézetében az ottani betegápoló háznak 15 ezer váltó for. tőkét hagyott alapítványul a' betegek valláskülön-ség nélküli ápoltatására; 20 évig szolgált eselédjének szobabutorzaton 's 500 v. ft. on kívül 10 ezer v. for. tőke kamatját holtiglan, melly mennyiség azután egy részben a' helybeli kath. szetegyháznak, más részben pedig a' szegényi intézetnek jutand tulajdonul. Ezenkül a' volt Gyulay Ignác féle gyalog ezred nevelő intézetének 4 ezer v. for. hagyott az elhunyt jobb alkalmazása végett a' növendékeknek, vagyona többi része kamatja pedig egy böcsületés közép osztálybeli leányka neveltetésére fog fordítatni a' sopronyi Orsolya szüzei zárdájában. — Boroszlóban m. e. dec. fogytán igen élénk volt a' gyapjüket kereskedés. A' f. évi természtésre számos kereskedő köte alkut még pedig 10—12 tallérral magasb áron az eddiginél. Galicziában is emelkedik a' gyapjuár, 's több nyajtulajdonos a' tavalyinál magasb áron adá el természtendő gyapját. —

Szepes megyének tisztikara egy jeles tagját veszte el Bárdosy Elek levéltárnokban, ki jan. 1jén Lőcsén ideglázban mult ki mintegy 50 éves korában. Fárahatlan munkássága, mindenki iránti nyajassága és szolgálati készsége miatt, számos baráti kesergik halálát. Fia volt ama' Bárdosy Jánosnak, ki mint történet-vizsgáló 's régiség-buvár ismeretes hazánk literatúrájában.

Amerika.

(Mexicoi belzavarok. Elegy.) Veraeruzi nov. 10diki hírek szerint (San Juan de Ulloa föllégyvár bevétele nov. 27kén történt.) Mexico részben általános volt az izgás, mert polgárháboru szörnyeivel kell küzdeni az annyi nehézséggel terhelt kormányoknak. Montenegro ezredes ugyanis Tampicoban a' zendülési zászlót tüze ki 's a' várost megerősíté. — Ujyorki lapok szerint nov. 1jén veraeruzi kikötőben iszonyu szélvész dühöngé, melly az ottani révekben horgonyzó éjszakamerikai hajók között tetemes károkat okozta, többen hajótörést szenvedtek, mások partra hanyattak ki; de vajjon a' francia ostromzari hajóseregben okozott e' hasonló kárt, nem említettik. — Harrisburgi dec. 19diki napiraparas következtében az egész csapatszállítvány visszatért Philadelphiba, 's ez lehetőleg tőkéletes esend-visszaállításra mutat, mit ugyan a' philadelphiai lapok szóval sem említnek. —

Spanyolország.

(A' tanács válaszföllirata a' királynéhoz.) A' tanács következő tartalmu fölliratot intéze a' királynéhoz: „A' tanács kötelességét nem teljesíteni vélné, ha elmulasztaná most, midőn a' haza szenvedési váratlanul szaporodnak, azokat fölséged elibe terjeszteni, mint kitől orvosoltatásukat várja. Azon pusztító háboru, melly olly régóta szomorít bennünket, szükségkép olly elkésérültséget ölte, minő közönségesen tulajdona szokott lenni az illy nemű háboruoknak. Utóbb az éjszaki tartományokban rendezsebbé változék 's e' változást a' keleti tartományokban is tettleg gyakor-

lák; de mánta nem volna elég a polgárháborút mindenkor kísérni szokott iszonyú inség, darab idő óta oly kegyetlenné fajult ez, hogy az elkövetett gyalázatosságoktól iszonyodva fordul el a művelt világ. Azon embertelenség, mellyel az ellenség harcosainkat csapatonként fölkoncolá, miután győzelmet vitt ki rajtuk, fölbreszté a szenvedélyeket, s a szenvedélyek elnémiták az okosság és igazság szavát. A tanács iszonyal hallá, hogy köztünk is valának jurták s néhány hatóság, mellyek, visszatörési ürügy alatt, békés embereket s fegyvertelen foglyokat, kiknek ígéret biztosítá éltüket, konczoltatának föl, s az által egyszerre az emberiség ügyét s nemzet lelkiületét szennyezék be. Ha már csakugyan nem tagadhatni is szükségét azon szigornak, mellyel az ellenség kegyetlen dühöngésinek féket kell vetni, azért még is azt kívánja a busongó emberiség, hogy a nemzet s trónbücsületével megférő eszközök által kényszerítsük bánásmódja megváltoztatására az ellenséget s a veszélyes háborúnak lehetőségét rendes folytatására; mert csak ez kisebbíthet az általa okozott roszakon, míg az ég győzelemmel áldand meg bennünket, mellyel Ön fontos leányának s a szabadságnak ügye kétségköl teljes mértékben érdemel, s azzal együtt békével, melly után annyira eped az egész nemzet. S ha illy nemes célt nem lehetne is elérni, mivel az ellenség makacsul küzdne az emberiség szava ellen s folyvást legnagyobb szemtelenséggel sértené a népjog s minden művelt nemzet által megismert hadi törvények elveit, úgy legalább csak a fővezérek hatalmában álljon üdvös szigort gyakorlani, de csupán azon józan tapintattal, mellyel több alkalomkor tapasztalni volt módunk. Ezek azon kívánatok, miket a tanács szükségesnek tart fölséged elibe terjeszteni, azon szilárd meggyőződéssel, hogy azon iszonyu vérengzések, mellyek azt szomorítják, fölséged érzékeny anyai szívet nem kisebb mértékben rázzák meg. Meg van a tanács arról is győződve, hogy fölséged bölcsesége sietve intézend el minden szükséges a kérdéses baj-elhárításra. Ha törvényhozói rendszabály mennyiben kötelességei engedik, czélszerű intézkedések gyámolítására. Madrid, jan. 2dán 1839. E fölírat annyival nagyobb bücsületére válik a tanácsnak, mivel nyíltan roszolja a visszatörő jurták föllállítatását.

(Narvaez Gibraltarbán. Elegy.) Legújabb hírek szerint Narvaez tábornokfolyvást Gibraltarbán tartózkodik. Némelyek Cordovát is odamondák távozottnak; mi azonban nem valósult. — Clonard tábornok Cordova, Huelva s Cadiz tartományokat, a hadministerségtől kapott parancs következtében fölmenté ostromállapot alul. —

(Az alkotmányosak esatát vesztenek.) Bayonnei lapok jan. 11kérül komoly esatát emlitenek, mellyel Castaneda esapati a santanderi hegylancz mellett carlospárti katonaság ellen küzdének jan. 2dikán Ampuero város közelében. Helyzetre nézve kedveztek az alkotmányosoknak a körülmények, mert ők a pozozali, taragoi és sanroquei magasokat tarták elfoglalva, s ez utóbbi pontrul igen kedvezőleg használhaták álgyuikat az udallai hídfő ellen. Ez erősség ótalmozóji rövid ideig tartott lödözés után állomásukat földadni kényszerültek. Ez alatt Goni, carlosi pártvezér, szinleges megtámodást intéze Sanroque s Tarago ellen. Az alkotmányosak egymásután elhagyák állomásikat, s Ampuero felé vonultak. Veszteségüket sebesültekben s holtakban hétszázra számítják. Mondják, hogy Carrion is esatát nyert Camporedondo mellett az alkotmányosak ellen.

Anglia.

(Durham újabb nyilatkozata. Radical mozgalmak. Angol vélemény Ulloa bevételéről.) Durham l. a hulli tanácstól kapott meghívást politikai lakomára nem fogadá el, s köszönő iratában így nyilatkozá: „Legfőbb kötelességem volt Canadában északamerikai gyarmatink állapotjáról kimerítő tudósítást készíteni. E munka majd egészen kész ugyan már, de mégis némi tökélyesbítést kíván, mit nem halaszthaték továbbra. Jelentésem számos fölvilágosítást közlend azon gyarmatról s boldogtalan állapotja okairól, egyszersmind tervet foglalandván magában azon birodalomrész jövendő kormányzata iránt, a hely színén szerzett ismeretekben alapulót. Önök könnyen átlátandják, miszerint az illy nehéz föladat bevégezése, párosulva azon szükséges előmunkálatokkal, miket a canadai ügynek a lordok elibe hozatása megkíván, ezuttal minden időmet annyira elfoglalja, hogy a parlament összeülése előtt teljességgel egyetlen szabad óráról sem rendelkezhetem.“ A Standard azt jegyzi meg e nyilatkozatra, hogy a ns lord, miután önként lemondá fényes hivataláról, már most nem bír a canadai ügyekre nézve több befolyással, mint bármelyik felsőházi tag, s hogy javaslatit legfőlebb is csak röpirati alakban teheti a ház asztalára. — A londoni radicalokat koránsem szelidíté meg az éji gyűléseket tilalmazó kir. parancs és Stephens elfogatása, sőt most legújabb London minden részeiben külön izgatják a népet a népalkotmánynak parlament elibe terjesztéseig. Azon napon 70—80 küldött jelenend meg Londonban a tartományi radical-egyesületekből, követte számtalan néptömegtül, minőt még soha nem látá London. Ugy hiszik, hogy a nép ez egyezségének megpillantása öszhangzásba hozandja a parlamenti véleményeket s győzelmet szerzend a nép kívánatinak. — Londoni lapok majd minden kivétel nélkül roszalási hangon szólnak San Juan de Ulloa elfoglalásáról a francziák által. A ministeri M. Chronicle így szól e tárgyról: „A francziák négy órányi álgyuzás után foglalták el a kérdéses erősséget s összesen csak hat embert vesztenek; összehasonlítván ez ostromidőt az eddig megvihatatlanoknak tartott erősség falaival s az ostromlók esekély vesztésével, s ha ismeri az ember a spanyol tábornokok elveit, úgy valóban igazabbnak látszik azon vélemény, miszerint a nevezett várat talán inkább arany golyókkal foglalák el a francziák, mint tüzgömbökkel. Megjegyzésre méltó e tekintetben az is, hogy a földási szerződést franczia hadihajó földözeten ír alá a mexicói tábornok.

(Schultz őrnagy halála.) Schultz őrnagy kimulta canadai bitófán nagymértékben izgatá föl a közrészvétet. Ez ifju ember hazája védelmében őrnagyi rangra emelkedék, s most illy szomorú véget ért. Halála előtti napon következő levelet irt egyik ujjorki barátjához: „Midőn e levelet olvassa Ön, én már többé nem vagyok. Tudomra adák, hogy kivégeztetésem holnap menend véghez. Boocsásson meg isten azoknak, kik engem illy kora halálra kárhoztatának. Én összeszedém magamat s megboocsátok nekik. Jogtudóst ígérenek végintézetem szerkesztésére. Én Önt nevezém ki utolsó akaratom teljesítőjeül. Ha a britt kormány átengedné testemet, szeretnék Önnek bér földén eltemettetni. Sokat irni nincs időm, mert megbékülnöm szükség teremtőmmel, kinek színe előtt nem sokára megjelenendek. Időmet igen rövidre szabák. Utolsó kérelmem az amerikaiakhoz, hogy halálom megboszulásáról ne gondolkozzanak. Távolítsa el Ön a további vérengzést, s higye nekem, hogy azon szenvedésről mondák, miket Canadáról regélnek, nagyobb részint alaptalanok. Isten jutalmazza Önt minden jóságért. Schultz.“ —

(Az angol lobogó Mexico előtt a francziák által megsértve. Elegy.) A Standard következő levelet közöl dec. 10ikéről Havannahból: „Valamint itten, ugy Angliában is alkalmasint nem esekély fölindulást okozand annak megtudása, mi szerint a franczia ostromzari hajóesapat Mexico előtt megboocsáthatlan sérelmet követett el az angol lobogón, midőn Schaldrake angol raknaszádra tüzelt, noha csupán egy britt hadi hajó horgonyoz Mexico előtt, míg a francziák olly tetemes tengeri erőt tartanak ott. Wallis kapitány, Madagascar 46 álgyus fregát parancsnoka Havannahból Mexicoba indulásra kapván parancsot, a britt érdekek ótalmozása végett, alkalmasint elégtételt fog követelni a francziáktól.“ E hírt zajos kikéssel kalauzolja a M. Herald. Francziaország s a whigministerség ellen, előre kimondván, hogy Melbourne most sem fog e sérelmért elégtételt követelni, valamint Russziától sem kívánt azt Vixen letartóztatása miatt. Francziaország szerinte egyértelműleg munkás Russziával Anglia lealacsonyíttatásán. E hír azonban hihetőleg nem valósuland, mit annyival inkább ohajhatni, mivel különben komoly következményeket vonhatna maga után. — A Spectator szerint Nottinghamshire egyik kis falujában nem rég nagy conservativ lakomát tartának, mellyél Peel Róbert a katolikusok föl szabadíttatása óta először jött ismét össze Newcastle hggel. E két férfi, s általok párthiveik, a tulzó s mérsékelt toryk, ez alkalomkor kibékülének egymással s frigyét kötének mindenjavítás hathatós ellenzésére. „Ha tehát ugymond a Spectator, Melbourne és Spring-Rice egy részről, s Graham és Stanley más részről szövetekezési ministerségről gondolkoznak, ugy alkalmasint fővényre építve reményik.“ — Jan. 10ikén délután Londonba érkezének két társasági kocsin a canadai foglyok Liverpoolbul. A birminghami vasuton jövenek a szerencsétlen foglyok s nem sokára a királyné törvényeszeke elibe fognak állíttatni. — Az angol hadsereg számára igen kedvezőleg halad most az ujoncszedés, hollott ezelőtt mindig zavarban volt a kormány az e tekintetben mutatkozott hanyagság miatt. Csupán Chatham városban 1200 ujoncs seregile össze. A keletindiai társaság ujoncszedése mindazáltal nemigen halad. — Jamaicaából szomorító hírek érkezének. Eddig még nem történt ugyan komolyabbszerű zavargás a szerencsenek közt; de mivel a folytonos dologtul irtóznak s esekély munkaért is olly iszonyu díjt követelnek, e miatt az ültetvényesek romlásán már többé alig kételkedhetni, mi mulhatlanul a szerencsenek végromlását eszközözend.

Francziaország.

(Zajos követkamrai viták.) Jan. 7ikén megkezdék a válaszfőírat iránti vitákat a követkamrában, mellyek talán lelépésre kényszerítendik a ministerséget. Először Guizot szóla, mint első vezetője a szövetekezésnek (coalitio) s lényegileg oda nyilatkozá, miszerint a szövetekezés alatt olly férfiak társulata értendő, kik némelly pontokban különbözö véleményük ugyan, de abban egyhangulag megegyeznek, hogy a mostani ministerség mind a trónra miud az országra nézve veszélyes; mert a javítási ösvényen haladás helyett zavarba s fejetlenség örvényébe taszítá a hazát. (Zajgás és felbenszakasztás.) Most szilárdsággal nem bírásról vadolá a ministerséget s véle tőle elpártoltát. Ő, mint mondá, most is előbbi érzelmétől s elveitől van lelkesítve, ámbár az ellenzési oldalra tért. Ő ugy megveti azon rágalmozót, ki mondja, hogy ő nem barátja a hatalomnak, valamint azt megveté, ki korábban szabadság ellenségének szidalmazá őt. Diesvágyról is vadolák őt; igenis, ő diesvágyó, de csupán eszméinek s elveinek győzelmet szerzésben. „Omnia serviliter pro dominatione“ így esekelvének Tacitus szerint az udvaroncok czéljaik elnyerésére; de a trón valódi barátai méltón s függetlenül szolgálának annak. Guizot beszéde után több pillanatnyi fölindulás uralkodék a kamrában, s a ministerelnök ezt válaszolá: „A tisztes szónok fonákul magyarázá idézetét Tacitusból. A római történetíró nem az udvarlókat hanem a diesvágyókat érté említett szavaiban. (Minden szem Guizotra fordul.) De én nem akarom tovább fejtegetni a diák író szavait, (halljuk!) s csupán azon szörnyű vád megezáfolásába boocsátkozom, melly szerint a kormányt trónra s honra nézve veszélyes rendszer-követésről vadolják. Minő volt Francziaország helyzete 1837iki april 15ikén? A kamra emlékezni fog az akkori általános aggályról az ország boldogsága s király személyes biztossága iránt. Ezt a közbocsánat követé, mihelyt az ország politikai helyzete tanácsosnak mutatá e rendszabályt s a pártok csak tisztes alkalmat vártak volt, hogy fegyvereiket lerakhassák. Mostani helyzetünk kellemetlenségét nem tagadom, s ez nagyobb részint onnan származik, hogy azon férfiak, kik bücsülettel s ügyességgel szolgáltak hazájoknak, most e szószekrül kénytelenek magukat olly vádak ellen védni, miket legnagyobb ékesszólással sem háríthatnak el magukról.“ (Nagy hatás.) Ezután Guizot elpártoltára tért a szónok s a szövetekezés tagjait arról

vádoló, hogy elveik csupán megsemmítésre érzékelnek, 's hogy ezt először is tulajdon személyiken bizonyíták be. Molé gr. után Thiers lépe szószékre 's így nyilatkozik: „A' tett dolgok olly hangosan szólnak, hogy személyekről nem is szükség szólanom. Cselszövényekről 's dicsvágyról hallok szólni. Itt mondhatnék néhány szócskát, mert olly ponton állék, honnan a' cselszövényeket 's aljas dicsvágyat undok meztelenségükben láthatám. Értésünkre adják, hogy mindennek néhány már többé nem polezon álló személy rosz kedve indító-oka. Az én ellenzésem a' korona tanácsának közepette támadott, 's hogy most nem vagyok tagja a' ministerségnek, annak oka csupán az, hogy tagja többé nem akarék lenni. Jogom van tehát e' ministerséget korholni, politikáját szerencsétlennek 's aljasnak és az ország méltóságát fölládozóknak mondani. Legyőzött ministerség ez, melly eleste után ismét föllállott 's eddigi politikájával ellenkezőt követé, mellyet roszul alkalmazza, mint közönségesen minden kölcsönzött holmival történni szokott. Önök, igen is Önök hagyák el frígyesüket, legyőzetésük után, 's ezen hajdani frígyesek most szószékéről nyilatkoznak. Mi engem illet, én csak akkor támogatom meg a' ministerséget, midőn már fenyegetőnek látám a' veszélyt. Még minden kormányunk megbukott, mivel egysemtudajokor megállapodni. A' mostani kormány mérséklettebb ugyan az előbbinél: de Önök emlékeznek, hogy Molé gr. terjeszté kamra elibe a' föladási 's katonai ítélőszékhez utasítási törvényjavaslatot, még pedig a' közbozsánát előtt, — 's ő tudna olly kabinetet képezni, melly annak idején fékezhetné 's módosíthatná magát? 'S Önök fegyverül akarják ellenünk használni a' közbozsánátot? Számolásba sem veszik Önök az ország, kamrak 's több magas személy ez iránti kívánatit? Az egyes cikkek vitatásakor bővebben szólnadok, most csupán rövid vázlatban érintendem helyzetünket. A' legfontosb határozatokat holnapra halasztani, hogy ne kelljen velük bajlódni, a' szemeket behunyni, midőn ki kellett volna azokat nyitni, 's aztán az első bárhomon jövő szél után indulni, — ez ez, volt bel politikája kormányunknak. Külrendszere pedig: ma fölhagyni Spanyolországgal, holnap Angliát elhanyagolni, minden természetes szövetségestől megválni, mások keresése miatt, végre Franciaországra nézve rendkívül káros féltékenységi hírt szerzeni. En jól tudám, hogy sokáig nem tarthatja föl magát e' politika, melly csupán ugy szerezhete magának többséget, hogy majd a' jobb, majd pedig bal közepre támaszkodék, 's egyik pártot a' másik előtt kisebbíté, a' doctrináikhoz így szólván: „a' baloldaliak gondatlanok;“ ezekhez pedig: „A' doctrináik veszélyesek.“ E' mód végre szükségkép mindent föllázíta. De e' mellett kívülől is folyvást tornyosbulának a' nehézségek. (Molé: „Nem, nem!“) Csudálom a' ministerelnök bátorságát (kaczaj); de én így szólok a' ministerséghez: Önök szerencsétlenek valának fölládozni Spanyol- és Olaszországok, Önök alkalmazsint szerencsétlenek leendnek Belgiummal is ugy járni. Önök amyrá jövőének már, hogy mondani merik, miszerint béke vagy háboru függ a' kamra e' tárgybani vitatásaitól. Béke 's háboru a' mi vitatásinktól. Évek multak már, hogy illy mondást nem hallánk, 's büszkén mondom, hogy én illyesmit soha nem mondek a' kamra előtt, míg minister valék. Dicsvágyosoknak neveznek bennünket. Igen ügyetlen azon kormány, melly egykori pártolót dicsvágyókká változtatja. Mi most is pártolói vagyunk, de saját nézetünk szerint. (Kaczaj a' közepben.) Uraim! több pártolási mód van. Némelyek pártolása tév utjain is követi a' kormányt, 's nem bátor a' ministerségtől elválni, ha az mellékutakra tér ezélfjártól. A' hódulás és pártolás másik neme ellenben igazsággal támogatja a' kormányt 's nem vezérli megsemmisüléshez szolgálásá által. Midőn olly sokan válnak el a' kormánytól, nem kérdheti e' a' nép: vajjon nincsen e' erre okuk? Helyzetünk komoly: erre figyelmeztetem Önöket!“ (Tetszés az ellenzési padokrol.) — Montalivet a' minister-elnökéhez hasonló beszéddel törekvék Thiers elpártoltat következettlenséggel bemoeskolni, 's tehetősége szerint védé is a' ministerséget, mondván, miszerint az mindenkor buzgón teljesíté kötelességét 's annak többnyire meg is felelt. Utána Passy szólott, a' tiers-párt képviselője, egészen Guizot és Thiers értelmében 's az utána szószékére lépett Roul alig juthata szóhoz, midőn elég ügyetlenül ótalmaszni kezdé a' ministereket. Jan. Sikán Martin du Nord hosszasan törekvék megmutatni, hogy a' ministerség nem érdemli a' reá ruházott gáncokat; mi azonban nem igen sikerült különben jeles előadásának. Utána Duvergier de Hauranne szólott. Szavainak esipőssége miatt, melly többször személyességekre fakadt, az elnök kénytelen lón roszalni azoknak parlamenti vitatásokhoz nem illő hangját. Molé gr. védé magát 's társait, 's utána még Odilon Barrot szóla, kinek nyilt 's csilapult méltányos hangja ismét lecsöndesíté az elméket. 9ikén 12 órakor már tömve voltak hallgatókkal a' karzatok, noha csak 1¹/₂ órakor kezdék meg a' vitatkozásokat a' fölirati egyes cikkekéről. Valamennyi minister jelen volt szokott ülésén. A' vitázat megnyitása előtt küldöttség járult Lajos Fülöphez a' kamra szánakozását jelentendő, Würtemberg hgnő kimulta következéteben. Ezután 2¹/₂ órakor Amilhou azon indítványát kezdé vitatni a' kamra, melly szerint roszalás helyett határozott dicséretben fogtak volna részesülni a' ministerek. Először Garnier Pagès szólott, nyiltan megmondván, hogy a' szövetezésnek csupán a' ministerség megbuktatása most ézélja, 's ez egyben az egyébiránt legellenkezőbb elvű férfiak is megegyeznek. Utána egy ministerpárti szónok gyöngé előadása következék, kit Guizot követé szószéken; de az iszonyu zajgás miatt keveset szólhata, míg a' ministeri padokrol folyvást hangzék e' kiáltás: „A' fölirat zendítő! A' szövetezés pártos!“ Thiers ülés helyén akart szólni, de minden oldalról: „Szószékre! szószékre!“ harsoga és szavai nevelék a' zajt. Határozatot sem e', sem más nap nem hozhatott a' kamra 's tulajdonkép szóhoz sem juthatának az illető szónokok 's többször egyszerre hárman is akarék magukat hallatni egymás mellett a' szószékéről. Thiers annyira ment kimé-

letlen kifejezésiben, hogy végre o'la nyilatkozik, miszerint még azon esetre is különbséget látna a' mennyiség 's minőség közt, ha csakugyan többséget találna is nyerni a' ministerség. E' kifejezésért hevesül támogá meg őt Lamartine, ki határozottan a' ministerterség mellett nyilatkozik ez alkalomkor. —

(Az első szavazásnál a' ministerség többséget nyer.) A' jan. 9diki ülésben Guizot főnbébbi vádjára lényegileg ezt válaszolá a' ministerelnök: „Mi a' föliratot nem nevezük zendületinek; mi a' szövetezés tagjait nem vádoltuk pártossági ezélok miatt. (Sok szózat: „De igen százszor is!“) A' mit mi mondtunk 's erősítettünk, csupán abból állt, hogy a' választ fölirat utolsó pontjai határozottan ellenkezők alkotmányunkkal 's a' nyolcz év óta követett politikát megsemmíti 's a' stathatalmat a' kamra azon részére hajlíttja, melly mindig ellensége volt e' politikának. (Zajos félbenszakasztás balról.) Feledik egészen, miszerint ezen ugynevezett elégtelen 's nem felelős ministerség mindig Önökre, a' többségre, támaszkodék. Valameddig többség gyámolítja a' korona tanácsosít, mindaddig egyezség uralkodik az országos hatalmak között, 's nem mondhatja alkotmányszerűleg senki, hogy a' korona nincsen eléggé födözve. Hisz uraim, azért vannak itt Önök, hogy mellettünk vagy ellenünk szavazzanak! 'S most is tüstint határozni fognak közöttünk 's ellenségink között. Önök kifogják mondani: vajjon elég erősek vagyunk e' korona födőzésire, vagy azokat kívánják e' helyünkbe léptetni, kik Garnier-Pagès kifejezése szerint olly kevéssé átlátszó, hogy a' koronát nem pillanthatni meg rajtok keresztül. Mivel a' fölirat utolsó cikkei azt állítják, hogy a' ministerség nem födözi felelősséggel a' koronát, tehát e' gáncsot egyszersmind a' koronára hárítják.“ Guizot: „Önök ezt nem bizonyíták be.“ Molé: „Nem akarám Önnek bebizonyítani, erről meg lehet Ön győződve. Kívánatos, hogy minélelőbb szavazással mondja ki ítéletét a' fölirat első pontjáról a' kamra.“ Thiers: „Szót kérek!“ Molé: „Először is döntse el a' kabinetotvábbi fönlállását, vagy azonnali megszűnését. Az ország 's ügyének kormányzása egyenlőn sürgetik e' határozást.“ Thiers: „Önök tehát visszaveszik szavakat? A' fölirat nem zendületi 's nem pártoskodó? Szavoknál fogom Önöket. Ha ezt megismerik Önök, tehát ne suttogjanak ellenkezőről meghitteikkel (zúgás a' közepben), 's ne ismételgessék azt a' folyosókban. (A' közepben: „Rendre! Rendre!“) Ha még tovább is zendületinek neveznek Önök a' föliratot barátaik (ah! ah!) előtt, ugy szótörésről vádolandom Önöket. De alkotmánnyal ellenkezőnek nevezik Önök a' föliratot. Figyelemmel hallgatám a' ministerelnök szavait, gondolván, hogy ez állításit alapos okokkal fogja támogatni; de mind végig semmi ollyast nem hallhaték, ez egyet kivéven: „mivel a' választ fölirat a' hatalmat mostani birtokosítól el akarja venni 's olly kezébe adni, mellyek azt még eddig soha nem bírák.“ (Félbenszakasztás a' közép padjairól. Molé néhány szótt mond: mellyek azonban hallatlanul hangzanak el.) Kérdem nem ezt mondá e' a' minister ur?“ Molé: „Én nem ugy fejezem ki magamat.“ Thiers: „Én pedig leírák magamnak a' ministerelnök ur szavait, midőn azokat kimondá. Én elhangzó szóra nem sokat szoktam ugyan adni: de annyi bizonyos, miszerint némely emberek alkotmány-sértésnek tartják a' hatalom előhaladását. Valóban féltém az alkotmányt, midőn a' ministerek annak megsértését rebesgetik, ha azt tovább akarjuk jobbra vagy balra mozdítani. (Folytonos ingerültség.) Uraim! minket Garnier Pagès mozgalma 's Barthe tespedése közé akarának helyezni; engedjék Önök kimondanom, hogy én az említett két szónokot tisztelem ugyan, de azért még is ollyasmüt szeretnék választani, mi sem Garnier Pagès mozgalma, sem Barthe tespedése.“ Montalivet: „Mit ért Ön Barthe tespedése alatt?“ Thiers: „Molé gr. megvallá, hogy a' ministerség megismeré a' módosítás szükségét, Barthe pedig változatlanul kívánja azt föntartani. Ha azonban esalatkozám Molé gr. főnbébb érintett nyilatkozatában, ugy annak valóban örvendék, mert ha Molé gr. nem mondá, hogy a' kormányhatalom közelítése a' baloldalhoz ellenkezik alkotmányunkkal, ugy ennél többet nem is kívánhatni 's egy sérelmünk ismét megsemmisül. (Általános kaczaj.) Képzelem hogy Molé gr. nem igen tudja érteni kifejezésimet; de azt épen nem csudálom, mert én sem értem az övét. (Kaczaj jobbról 's balról.) Uraim, mi megvizsgáltuk az april 25diki ministerség eredetét, 's a' parlamenti szellemmel ellenkezőnek nyilvánítók azt. Meglehető ügyesége daczára is csakugyan nem parlamenti az olly ministerség, melly hat hónap után csak olly többséggel bír, minővel legjobb esetben hizeleghet magának most a' kormány. Csak azzal vétünk mi tehát, Önök véleménye szerint, az alkotmány ellen, hogy Önöket elégteleneknek nyilvánítottuk. Ezt azonban Önök maguk tettekkel tanúsíták.“ (Helyeslés több oldalról.) Montalivet: „A' ministerelnök azért mondá alkotmánnyal ellenkezőnek a' választ föliratot, mivel e' a' baloldalra törekszik szállítani a' kormányhatalmat; (Lárma és forrongás) továbbá, azon állításaért, mi szerint elégtelennek nyilatkoztatta a' ministerséget a' korona ótalmaszására; ez két igen különböző eszme. (Tetszés.) Egykor, 1834ben, az igen tisztes Odilon-Barrot ugyane' vádat hallatá az akkori ministerségről, mellynek olly jeles tagja volt az előttem beszélt szónok, 's Thiers ur így válaszolt e' vádra: „Rendszerünk fonák kezeltetésének tulajdonítják, hogy a' felelőség magosbra emelkedik. Jól van; e' kifejezés, bocsánatot kérek O. Barrot urtól, (s én most Thiers urtól) nem alkotmányszerű.“ (Nagy izgás. „Igen helyes!“) A' választ fölirat nem pártoskodó, de csakugyan nem tagadhatni, hogy e' gyűlésen kívül örvendének rajta a' pártok. („Ugy van! Helyes!“) Megmondom Önöknek 's a' volt vezéreknek. (Zaj. Félbenszakasztás.) Emlékezzenek Önök Garnier-Pagèsnak a' mai ülésben mondott szavaira. Nem üdvözlé ő is a' föliratot? Kérem, ne érezze magát szavaim által senki sérte; de csakugyan nyilvános, hogy tetszése csak ártalmára volt Önök föliratának, mert az ő tetszése fölvilágítá annak valódi jelentőségét. (Tetszés a' közepben.) Odilon Barrot ur tegnap mon-

dá, hogy az oct. 11iki minsterség korábbi főnökei új kereszttségben részesültek. Jól van! Ugyde új kereszttségben csak akkor részesül az ember, midőn vallását változtatja. (Kaczaja középbén.) Jan. 10kén először Beudin szólott a választóírat ellen, 's beszédét e' szókkal zárta: „Ha ismét meg akarjátok nyerni a hatalmat, ne gyalázzátok meg azt ugyanazon pillanatban, mellyben kezeiteket nyújtjátok utána. Ne dobáljátok sárral azon tárczákat; miket fölemelni vágytok.“ (Tetszés.) Lamartine mély hallgatás közt lépe szószékre 's így nyilatkozék: „Tegnap még hallgatni vala szándékom; de a' febr. 22iki minsterelnök (Thiers) szavai kiragadnak hallgatásombul. Ő állítá, miszerint egyik részen számban, másikon pedig tudományosságban alapszik a' többség. (Thiers indulatosan kiált: „Szót akarok!“ 's közelít a' szószékhez. Több: „Rendre! Rendre!“). A' képviselők kormány nem fájulhat egyes szónokok magánybeszédeikké. (Thiers ismét zajosan félbeszakasztja a' szónokot 's csak az elnök intésére ül le.) Ha itt valami gáncsra méltó van, úgy bizonyosan Thiers nyilatkozata az. A' kamra eltűre azokat. Én nem. Ne higye senki, hogy itten csupán néhány ember van szólásra jogosítva. Nem vagyok én föltétlen ótalmazója a' minsterségnek, 's nem helyeslem külpolitikája minden részeit, különösen pedig rosalam Ancona elhagyatását; de e' minsterség lépteit korábbi ministerek tettei vezérlék. Egyébiránt én nem a' hatalomnak más kezére játszatása miatt ellenzem a' föliratot, hanem mivel alkotmánynyal ellenkezőnek tartom azt.“ Miután még néhány szónok hallatá magát helyeslő 's ellenkező értelemben, Amilhan még egyszer fölolvassa módosító indítványát, melly egészen fölforgatja a' választóírat első cikk eredeti értelmét 's korlátlan magasztalással tetézi a' minsterséget. Ezután többen akarának ugyan még szólani; de a' kamra Guizot urat sem hagyá szóhoz jutni, hanem titkos szavazással dönté el a' kérdést, melly alkalomkor 216 szóval 109 ellen csakugyan győzött a' minsterség 's Amilhan indítványa el lön fogadva. Jan. 11kén Amilhan elhalasztatni kívánván módosító indítványa külpolitikáért tárgyzó politikai cikkét, Belgium ügye került szőnyegre. Lasnier illy módosítást kívánt tétetni e' tekintetben az indítványon: „A' kamra bizalommal várja az alkudozások bevezését.“ Larabit 's Fulehiron kevés jelentésű beszédei után Manguin kezdé szólani, 's szigorú bírálat alá veté a' minsterség egész külpolitikáját, melly szerinte Spanyolországot d. Carlos kezébe törekszik játszani, Belgiumot, Franciaország egyetlen frígyesét, pedig fölládozni szándékozik. „Nem mint ministerek, valának végszavai, hanem mint vádlottakat kell a' vétkeket kamra elibe idézni.“ A' minsterelnök szót kért, de a' kamra néhány percnyi nyugalmat kívánt előbb, melly alatt közös tanakodásokkal tölték az időt a' követek. Végre föllalla Molé gr., 's mindenek előtt esudálkozását fejezé ki, hogy a' kamra 's elnök nem utasíták vissza Manguin szavait; azután pedig felszólítá a' föliratszerkesztő választmányt: mondaná meg, mit kíván tulajdonkép Belgiummal tétetni? Utána Thiers kezdé szólani, először is örömet jelentvén, hogy valahára már a' külpolitikára került a' sor. — Rochelleben még folyvást nyugtalanodik a' magos kenyér ár miatt a' szegénység, 's legközelebb ismét néhány erőszakos jelenet ment véghez a' gabnapiacson. Most minden oldalról katonaság gyül össze Rochelle körül, mi alkalmasint még magosbra fogja szök-tetni a' kenyér árát, 's az inséget.

(Követkamrai ülések. A' belga kérdésben 4 szózattal győz a' minsterség.) A' jan. 11iki ülésben Manguin heves beszéde után Thiers állott föl 's azt törekvék megmutatni, hogy Leopold király vagy népét lázítandja maga ellen, vagy a' külölddel vegyüend háboruba, ha a' minsterség csakugyan megmaradni szándékozik nézetei mellett. Erre így válaszolt a' minsterelnök: „Thiers ur kétségben hagyá, vajjon kötelező e' a' belga szerződés vagy nem? Ő csupán azt mutatá meg, hogy minden eszközt szeretne fölkeresni 's használni módosítására, vagy tőle megszabadulásra. Köztünk csupán azon egy különöség létezik, hogy mi kötelezőnek tartjuk a' szerződést; miből azonban nem kell azt következtetni, hogy mi lemondottunk minden módosítás követeléséről. (Fölkialtás több padról.) Minden szerződés kötelező, de kölcsönös megegyezés által módosítható. Itt sem alapos sem véleményi kifejezés nem létezik. Az, a' mit Thiers kárhözhatni akart, csupán a' szerződés kori bánásmód. Véli Thiers, hogy mi fölládoztuk Belgiumot? De minden komoly ügyben föllálatni szükség a' lehetőség határait, mert ha a' lehetőség határait elvétjük, háborura akadhatunk végén. Kölcsönös megegyezés útján kelle módosítás-eszközlésen törekedni. Mi elejétül kezdve megismertük Londonban az elvet, (zaj balról); igen, az elvet, de ez koránsem átlá a' módosítást. A' vég-határozatot mindaddig csupán Belgium érdekében halasztottuk. A' belgák nem fognak bennünket vádolni, mert jó tudják, hogy hamarkodás nem fogott volna ügyöknek használni. Luxemburgról indultos hévvel szól-nak; de ez ügyet 1832ben kellett volna támogatni, mit Őn (Thiershez fordulva), akkor nem eselekvék. Mindenek alapja csupán a' 24 cikkű szerződés. Mi cím alatt szólítá föl Gérard tabornagy Chassé tabornokot Antwerp föladására? A' 24 cikk nevében. Az elvást végrehajtani természetesen fájdalmas most, 's épen azért halasztják ezt annyira. Őnök mondják: Hollandia kapott halasztás-ideőt, tehát Belgium is jogosítva van hasonló követelésre; de Őnök esalatkoznak, mert Hollandia nem részesült illy időnyereségben. Egyébiránt e' kérdésnél mindenek fölött leginkább az alkotmányos béke forgott előttünk, mert csupán az által alapulhata meg Belgium. Most még be nem fejezett alkudozásokkal lépünk föl, mellyek csupán azért nincsenek még bevezetve, mivel folyvást Belgium érdekében fáradozunk; e' mellett azonban egy ennél hatalmasab ér-dekrül, t. i. Európaéről, sem feledkeznék meg.“ — Molé beszéde után azon-nal titkos szavazáshoz fogott a' kamra, 's Lanyer minsteri indítványa 216 szózattal 212 ellen el lön fogadva, melly szerint bizalommal várja

a' kamra Belgium ügyében a' történetendőket. — Jan. 12dikén az Anconát tárgyzó ezikk került szőnyegre, melly így hangzik: „Fölség, Őn tudatja velünk, miszerint a' szentszékkel kötött szerződések következtében sergeink Anconát elhagyák. Mi fényes jeleit adók azon tiszteletünknek, mellyel a' szerződések iránt viseltetünk; de sajnáljuk, hogy katonáink távo-zása nem történt korszerűbb körülmények 's olly kezeskedések közt, miket böles és előrelátó politikanak kötni kellett volna.“ Ehez követke-ző módosítást indítványozta de Jussieu: „Fölség, Őn tudatja velünk, mi-szerint az ausztriai sergek elhagyák Romagnát, 's hogy harcosink An-conából visszajövének. Franciaország, midőn jelenlétével idegen közben-járulást szüntett meg a' szentszék birodalmában, mellynek függet-lensége olly nagy érdekű reánk nézve, újabban bizonyítá a' szerződések iránti tiszteletét, melly nagy nemzethez illő.“ Duchatel nyomosan szólott az indítvány ellen, leginkább azon szempontbul indulván ki, hogy a' köz-benjárulás a' szentszéknek javításra kénytetése végett történt, mi azonban nem sikerült, 's így a' francia sergeket sem kötelezheté a' szerződés Ancona elhagyására, az olasz kormányzatban szükséges javítások meg-történte előtt, mellyek eddig csak ígéretben maradánek. A' szónok e' szavai nagy ingerültséget okozának, 's több követ elhagyá a' teremtet, mit azonban algiri hírek érkezete is okozott, mellyek szerint Dupuch püs-pöknek Algírba érkeztekor csupán öt nemzetőr jelent meg tiszteletére, noha két óraig pörgött a' dob utczáról utczára. Esti 7 órakor már nem volt any-nyi követ jelen a' kamrában, mennyi eldöntő szavazásra kívántatik, 's így 14ikére halaszták el a' vitás berekesztését. A' szövetekezés (co-alition) alkalmasint itt is veszteti fog. —

(Az anconai ezikk vitatása. Rochelleben még sem szüntek meg a' zavarok.) Január 14én az anconai ezikk vitatását folytaták a' kamrában. Először Vetry szólott a' minsteri indítvány mellett, Baude pedig ellene. Ezután Guizot lépett föl, mint volt tagja az oct. 11iki minsterségnek, 's meg-mutatni iparkodék, miszerint azon minsterség Ancona elhagyását, min-dig a' szentszék birodalom kormányzata javításától függeszté föl. Kívá-ná még beszédeben azon emlékirat előterjesztését is, mellybül ki fogna vi-láglani, miszerint valamennyi nagyobb hatalom szilárd intézvényeket kí-vánt a' szentatyától, kormányzata világiásítását, 's általában olly javí-tásokat, mellyek az alattvalók megalégülését biztosítani képesek. Ezután még egy irat nyilványítását kíváná a' minsterelnöktől a' szónok, melly-ből kitünik az egész terv, melly szerint a' pápai kormány javítandó va-la, mint azt egy ausztriai diplomata föltevé. Miután Ausztria eziránti szán-dékával fölhagyott, Franciaország lépett elő, 's Ancona elhagyatását a' javított intézvények megadásához kapcsolá. Ancona volt azon nagyobbcsü zalog, mellyre a' ministerek olly nagy fontosságot ruháztanak, 's mit a' mostani kormányzóság föltétlenül bocsáta ki kezébül: „Adjuk meg min-den embernek a' magáét, ezek valának a' szónok zárszavai; Perier Káz-mérnak a' dicsőséget, mivel Anconát elfoglaltá, az utóbbi minsterségeknek ez elfoglalás megtartása érdemét, Őnöknek pedig annak fölládozását.“ E' beszédet hosszasan tartó zajgás követe. Guizot után Thil szólott, 's a' minsterséget ótalmazá az ellene fölhozott vádak ügyében. Több oldalról már szavazást sürgetének, midőn Chaix d' Estanges, ismét legitimista szónok lépett szószékre 's hosszú beszédet monda szövetekezési szellem-ben. A' karzatokon folyvást pénz esörge, mert számosan kisebb 's na-gyobb fogadásokat tevének a' kérdéses ezikk félrevetése vagy elfogadta-tása iránt. Minsterváltozásti hírek is keringnek a' fővárosban; miknek mindazáltal nem igen adhatni hitelt, mert más részről ismét kamrafölös-zlatást kezdenek rebesgetni. — Rochelleben 's vidékin még folyvást zava-rog a' nép a' gabnakivétel miatt. A' gabnával rakott kocsikat 's naszádo-kat mindenütt kirabolják, 's Rochelleben valamennyi börtön tömve már illy vétség miatt elfogottakkal. —

(Az anconai ezikk eldöntve.) Legújabban parisi hírek szerint jan. 14ikén az anconai ezikk tárgyzó minsteri indítványt 228 szóval 199 ellen csakugyan elfogadá a' kamra, 's így a' szövetekezés (coalition) gyöngülni látszik, mi természetesen újerőt ad a' minsterségnek. Jan. 15én a' schweizi ezikk került vitatás alá. Larabit tábornok hosszasan magasztalá Napo-leon Lajos hget, mire a' minsterelnök rosalam beszéddel válaszolt; sza-vazásra azonban a' posta elindulta előtt nem kerülhete a' kérdés.

Svédország.

Dronheim, dec. 16kén: Alaptörvényünk szerint minden 3dik év február elején hivatik össze az országgyűlés (Storting); a' választások már mindenütt megtörténtek 's az örvendetes következmény azon remény-nyel biztatott, miszerint az alsó osztály (itt az alkotmányos paraszttrend) bizalmatlansága a' tisztviselők iránt, mi főleg a' legutólsó stortingban tünt ki, igen esökkent, 's az által a' földészet emelkedése nem találand annyi akadályra. — A' svéd király dec. 21kén este érkezett Christia-niába legjobb egészségben. —

Oroszország.

Sz.-pétervári magányos hírek szerint fegyverkezésről 's csapatok mozgalmiról, mik okvetetlenül háborura czélzottak volna, legkevesb szó sem volt. A' téli palotán naponkint 12 ezer munkás dolgozik 's már igen sokra haladtak. Mária hgnőnek Leuchtenberg hggeli összekelését a' czárné születésnapján rebesgetik megtörténetendők. — Olga hercegnő-nek Napoleon Lajos hggeli összekelését azonban mindenki könnyen ko-holmányának hiheti. — A' czár jan. 1jén sz. Pétervárott 20 ezer főnyi őrsérgen tartá szemlét.

Igazítás. Mult számunkban a' Kisfaludy-társaság. szülő jelentés 6dik sorában, „mellékelé“ szó után kimaradt „jelvelkére.“

Dunavizállás: Pest, jan. 23ikán 8' 4" 6" — 24dikén 7' 3" 3" — 25ikén 7' 4" 6" — 26án 8' 10" 6" —